

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษา ลักษณะของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และความต้องการ ของผู้บริหารในการจัดและใช้สารสนเทศ เพื่อการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รวมทั้งปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2518-2526 เท่านั้น (ยกเว้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตาก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร เพราะมีจำนวนบุคลากรในศูนย์ ฯ น้อยคือมีเพียง 2-3 คน) จำนวน 50 จังหวัด โดยแบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 103 คน

1.2 กลุ่มหัวหน้าฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าฝ่าย 6 ฝ่าย ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 300 คน จำแนกเป็น หัวหน้าฝ่ายบริหาร 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน 50 คน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม 50 คน และหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ 50 คน

เหตุที่ผู้วิจัยเลือกประชากรกลุ่มนี้มาศึกษา เนื่องจากเห็นว่า เป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญ ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจในการบริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด และจำนวนประชากรที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการประมาณโดยการอาศัยหลัก-เกณฑ์จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดสถานศึกษาในสถาบันศึกษา สังกัดกรมการ

ศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งกำหนดให้มีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ละ 1 คน และให้มีหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 6 ฝ่าย และให้มีผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ หรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ ฯ ได้โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้สถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด สามารถแต่งตั้ง ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ได้ 1 คน เมื่อมีข้าราชการครูในศูนย์ ฯ 21 คน (ไม่รวมผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์ ฯ) โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 50 จังหวัด ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วย หัวหน้าศูนย์ ฯ โดยถูกต้องอย่างเป็นทางการแล้ว มีจำนวน 43 ศูนย์ ฯ จังหวัด รวม 46 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง. หน้า 166) ส่วนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่เหลืออีก 7 ศูนย์ ฯ จังหวัด คือ หนองคาย บุรีรัมย์ พิษณุโลก สิงห์บุรี สุราษฎร์ธานี ชุมพร และนครพนม เป็น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ยังไม่มีการแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยหัวหน้า ศูนย์ ฯ โดยถูกต้องอย่างเป็นทางการ เนื่องจากมีอัตราข้าราชการครูของศูนย์ ฯ น้อยยังไม่ครบ ตามเกณฑ์ 21 คน ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดไว้ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์พูดคุยกับเจ้าหน้าที่บุคลากรของศูนย์ ฯ จังหวัด และเจ้าหน้าที่ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 7 จังหวัด ได้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ ฯ ขึ้นทำหน้าที่เป็นการภายในศูนย์ ฯ จังหวัด อย่างน้อยศูนย์ ฯ จังหวัดละ 1 คน ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ด้วย ดังนั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหนึ่ง ๆ จะมีผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด จำนวน 2 คน (ยกเว้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา และอุบลราชธานี จะมีผู้บริหาร ระดับศูนย์ ฯ จังหวัด ศูนย์ละ 3 คน เพราะเป็นศูนย์ ฯ จังหวัดที่มีผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ /ผู้ช่วย หัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัดละ 2 คน) และผู้บริหารระดับฝ่าย จำนวน 6 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้มี ประชากรทั้งหมดจำนวน 50 จังหวัด คิดเป็นประชากรทั้งหมดประมาณ 403 คน

2. ตัวอย่างประชากร ใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารทั้งหมด ซึ่งกำลังปฏิบัติงานในศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่ได้ประกาศจัดตั้งในปี พ.ศ. 2518-2526 (ยกเว้นศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตาก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเลย และศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร เพราะมีจำนวนบุคลากรในศูนย์ ฯ น้อยคือมีเพียง 2-3 คน) รวมทั้ง หมด 50 จังหวัด เพราะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 50 จังหวัดนี้ ได้ประกาศจัดตั้งมา เป็นระยะเวลาานพอสมควร ทั้งยังมีความพร้อม ด้านบุคลากร และมีผลการปฏิบัติงานในกิจกรรม

ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ส่วนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ประกาศจัดตั้งขึ้นหลังจากนี้ ยังไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร และบางศูนย์ ๆ ยังมีได้มีการปฏิบัติงานหรืออยู่ในระหว่างการเรียนรู้งานใหม่ จึงมีได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม

2.1 กลุ่มผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์หรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 103 คน

2.2 กลุ่มหัวหน้าฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย 6 ฝ่าย ของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 300 คน จำแนกเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ 50 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน 50 คน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม 50 คน หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ 50 คน รายละเอียดเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ขนาดของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ตำแหน่ง/หน้าที่ ของกลุ่มตัวอย่างประชากร	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างประชากร
ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด (ผู้อำนวยการศูนย์จังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ จังหวัด/หัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด)	103
<u>ผู้บริหารระดับฝ่าย</u>	
หัวหน้าฝ่ายบริหาร	50
หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ	50
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ	50
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ	50
หัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน	50
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม	50
รวมทั้งหมด	403

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ โดยถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริหารในการจัดและการใช้สารสนเทศทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับ เรื่องของระบบสารสนเทศ จาก เอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แล้วประมวลข้อมูลที่ได้มาเป็นหลักฐานในการสร้างข้อกระทง (Items) ของแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อกระทง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลและสารสนเทศ ที่เก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และความต้องการของผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการตัดสินใจการปฏิบัติงานเพื่อการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีจำนวนข้อกระทง 102 ข้อ

ตอนที่ 3 ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีข้อกระทง จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดและการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีข้อกระทง จำนวน 7 ข้อ

รวมข้อกระทงในแบบสอบถามชุดนี้ทั้งหมด มีจำนวน 146 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก.) พิจารณาความเหมาะสมด้านโครงสร้าง ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนการใช้ภาษาในแบบสอบถาม

3. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทกำหนดคำตอบให้ (Check List) ถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อกระทง จำนวน 5 ข้อ โดยถามในเรื่อง ตำแหน่ง/หน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารในศูนย์ฯ จังหวัดปัจจุบัน การได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศ และวิธีการ

ที่ไ้มาซึ่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายการสำรวจ (Check Lists) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อมติจะถาม 3 ลักษณะ คือ

ก. ข้อมูลและสารสนเทศดังระบุไว้มีเก็บรวบรวมอยู่ในศูนย์การศึกษาออกนอกโรงเรียนจังหวัดหรือไม่ โดยมีตัวเลือกคือ "มี หรือ ไม่มี หรือ ไม่ทราบ" แล้วแต่กรณี เป็นข้อมติแบบรายการสำรวจ (Check List)

ข. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกนอกโรงเรียนจังหวัด เป็นข้อมติแบบประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 3	หมายความว่า	ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก
ระดับคะแนน 2	หมายความว่า	ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
ระดับคะแนน 1	หมายความว่า	ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงน้อย หรือไม่จริงเลย

ค. ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้น (ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ) เป็นข้อมติแบบประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ระดับ

ระดับคะแนน 2	หมายความว่า	มีความต้องการในการใช้มาก
ระดับคะแนน 1	หมายความว่า	มีความต้องการในการใช้ปานกลาง
ระดับคะแนน 0	หมายความว่า	มีความต้องการในการใช้น้อย หรือไม่ใช้เลย

แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีข้อมติทั้งหมดจำนวน 102 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกนอกโรงเรียนจังหวัด ความเชื่อถือได้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการใช้ แยกเป็นข้อมูลและสารสนเทศ 7 ด้าน ดัง

1. ดานบุคลากร	มีขอกระทรวงจำนวน	5	ขอ
2. ดานนักศึกษาทุกประเภท	มีขอกระทรวงจำนวน	5	ขอ
3. ดานการเรียนการสอนและการอบรมทุกประเภท	แบ่งเป็น		
3. 1 การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	มีขอกระทรวงจำนวน	3	ขอ
3. 2 การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	มีขอกระทรวงจำนวน	5	ขอ
3. 3 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	มีขอกระทรวงจำนวน	3	ขอ
3. 4 การจัดกลุ่มสนใจ	มีขอกระทรวงจำนวน	4	ขอ
3. 5 การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (วปณ.)	มีขอกระทรวงจำนวน	4	ขอ
3. 6 การศึกษาประเภทบุคคลภายนอก	มีขอกระทรวงจำนวน	2	ขอ
3. 7 โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ	มีขอกระทรวงจำนวน	9	ขอ
3. 8 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน, วัด	มีขอกระทรวงจำนวน	8	ขอ
3. 9 ห้องสมุดประชาชน	มีขอกระทรวงจำนวน	8	ขอ
3.10 โสตทัศนศึกษา	มีขอกระทรวงจำนวน	4	ขอ
3.11 การอบรมต่าง ๆ	มีขอกระทรวงจำนวน	4	ขอ
4. ดานการเงิน งบประมาณ	มีขอกระทรวงจำนวน	9	ขอ
5. ดานอาคารสถานที่	มีขอกระทรวงจำนวน	5	ขอ
6. ดานครุภัณฑ์	มีขอกระทรวงจำนวน	7	ขอ
7. ดานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของภายในจังหวัด	แบ่งเป็น		
7.1 สภาทองกายภาพและสิ่งแวดล้อม	มีขอกระทรวงจำนวน	10	ขอ
7.2 เศรษฐกิจกำลังแรงงาน	มีขอกระทรวงจำนวน	4	ขอ
7.3 สถาบันในสังคมและหน่วยงานเอกชน	มีขอกระทรวงจำนวน	3	ขอ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในตอนนี้มี 2 ส่วน แต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นข้อกระทงแบบประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายความว่า	ศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องนั้นมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายความว่า	ศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องนั้นมาก
ระดับคะแนน 3	หมายความว่า	ศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องนั้นปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายความว่า	ศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องนั้นน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายความว่า	ศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องนั้นน้อยที่สุด

แบบสอบถามในส่วนนี้ มีข้อกระทงจำนวน 32 ข้อ โดยแบ่งถามเกี่ยวกับลักษณะปัญหา 4 ด้าน ของการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ดังนี้

1. ปัญหาในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีข้อกระทงจำนวน 12 ข้อ
2. ปัญหาในด้านการประมวลผลข้อมูล มีข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ
3. ปัญหาในด้านการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ มีข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ
4. ปัญหาในด้านการนำเสนอและการนำไปใช้ มีข้อกระทงจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) มีจำนวนเพียงข้อเดียว ถามเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามประเภทกำหนดคำตอบให้ (Check List) ชนิดให้
เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และมีช่องว่างให้เติมหากมีความคิดเห็นอื่น ๆ ด้วย โดยถามเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นทั่วไปในการจัดและเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด มีข้อกระทง จำนวน 7 ข้อ

4. เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการวัดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำ
แบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 4 จังหวัด
คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพะเยา
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรม
ราช มีผู้บริหารระดับศูนย์ ๆ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ ๆ จังหวัด ตอบแบบสอบถาม
ศูนย์ ๆ จังหวัดละ 8 คน (ยกเว้นศูนย์ ๆ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 คน) รวมทั้งหมดจำนวน
33 คน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบาย คำชี้แจง ที่ใช้ในแบบสอบถาม และ
ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกระทงแต่ละกระทง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม
ในขั้นทดลองใช้นี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแบบสอบถามครั้งสุดท้าย ทั้งนี้เพื่อให้
ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามได้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกันในเรื่องที่ถูกถามมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
คือ

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือคำร้องยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอให้
ออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ถึงผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
เพื่อให้ออกปฏิบัติการออกหนังสือถึงผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด คือผู้บริหารระดับ
ศูนย์ ๆ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ ๆ จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบ
สอบถามของผู้วิจัย

2. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยมีหนังสือแนะนำของกองปฏิบัติการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน และหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยเองแนบ
พร้อมไปกับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยให้บริการของไปรษณีย์ในการจัดส่ง และเก็บรวบรวมแบบสอบ-
ถามกลับคืน สำหรับการเก็บรวบรวมแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีไปรษณีย์กรไว้ที่ด้านหลังของ

แบบสอบถามทุกฉบับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยได้ทันที หลังจากได้
ตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว

รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2529
ถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2529 รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน 16 วัน

อนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยพบว่าหลังจากผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไป
ยังผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว เมื่อครบกำหนดที่ผู้วิจัยระบุว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องส่งแบบสอบถาม
คืนผู้วิจัยนั้น ปรากฏว่าผู้วิจัยได้รับกลับคืนเพียง 220 ฉบับ จากทั้งหมด 403 ฉบับ ผู้วิจัยจึงทำ
หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้ที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอ
ความกรุณาให้ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนผู้วิจัยโดยด่วน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามเพิ่มขึ้น
อีก 92 ฉบับ รวมทั้งหมด 312 ฉบับ และผู้วิจัยได้ตรวจ คัดเลือก แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
ทั้งหมด ปรากฏว่ามีแบบที่สมบูรณ์ จำนวน 294 ฉบับ และเมื่อนำมาจำแนกตามตำแหน่ง/หน้าที่ของ
กลุ่มตัวอย่างประชากร ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร

ตำแหน่ง/หน้าที่ ของกลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบ สอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนและสมบูรณ์	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด</u>			
(ผู้อำนวยการศูนย์จังหวัด และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ จังหวัด/ หัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด และ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด)	103	80	77.7
<u>ผู้บริหารระดับฝ่าย</u>			
หัวหน้าฝ่ายบริหาร	50	40	80.0
หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ	50	39	78.0
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ	50	39	78.0
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ	50	27	54.0
หัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน	50	34	68.0
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม	50	35	70.0
รวมทั้งหมด	403	294	73.0

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการทางสถิติ โดยดำเนินการวิเคราะห์เป็น 6 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของ ศูนย์ ฯ จังหวัด โดยมีตัวเลือกคือ "มี หรือ ไม่มี หรือ ไม่ทราบ" แล้วแต่กรณี วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ จำแนกรายด้าน

ตอนที่ 3 ระดับความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออก โรงเรียนจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้าน

การนำเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความเชื่อถือได้ ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ผู้วิจัยพิจารณาโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

- 1.00 - 1.66 หมายถึง ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงน้อยหรือไม่จริงเลย
- 1.67 - 2.33 หมายถึง ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
- 2.34 - 3.00 หมายถึง ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก

ตอนที่ 4 ระดับความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ คือ

4.1 ระดับความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้าน

4.2 ระดับความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด ผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้าน

การนำเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความต้องการ ในการใช้ข้อมูล และสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์ฯ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยพิจารณาโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

0.00 - 0.66	หมายถึง	ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้นน้อยหรือไม่ใช้เลย
0.67 - 1.33	หมายถึง	ต้องการใช้ข้อมูล และสารสนเทศนั้นปานกลาง
1.34 - 2.00	หมายถึง	ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้นมาก

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความต้องการ ในการใช้ข้อมูล และสารสนเทศ ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคะแนนความต้องการของผู้บริหารทั้ง 2 ระดับ (t-test) จำแนกรายด้าน

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความต้องการ ในการใช้ข้อมูล และสารสนเทศ ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) จำแนกรายด้าน และเมื่อพบว่าผู้บริหารฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านใด ก็ทำการทดสอบต่อไปว่า หัวหน้าฝ่ายคูใดบ้างที่มีความต้องการในการใช้ข้อมูล และสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบของเซฟเฟ

(Scheffe') ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ตอนที่ 5 ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด วิเคราะห์แยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศ ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้านและรายชื่อ

การนำเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ผู้วิจัยพิจารณาโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	ศูนย์ฯ จังหวัดที่ประสบปัญหาในเรื่องนั้นน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	ศูนย์ฯ จังหวัดที่ประสบปัญหาในเรื่องนั้นน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ศูนย์ฯ จังหวัดที่ประสบปัญหาในเรื่องนั้นปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	ศูนย์ฯ จังหวัดที่ประสบปัญหาในเรื่องนั้นมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	ศูนย์ฯ จังหวัดที่ประสบปัญหาในเรื่องนั้นมากที่สุด

5.2 รวบรวมปัญหาอื่น ๆ ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดประสบในการจัดข้อมูลและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปของการบรรยายสรุป

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นทั่วไปของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ดังนี้

6.1 ความคิดเห็นทั่วไปของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และจัดอันดับ

6.2 รวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศแต่ละด้านไว้ตามฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดไว้ที่หน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยงานเดียว แบบไหนจะเหมาะสมกว่าและเป็นแบบที่ผู้บริหารต้องการเพราะเหตุใด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปของการบรรยายสรุป

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอ็กซ์ (SPSS^x : Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สูตรคาสติที่ 1 ใ้ช้อยู่ในภาคผนวก ก.)